

14.10

piątek, godz. 19.00
NFM, Sala Główna

I Hear the Water Dreaming

Tan Dun – dyrygent

Simone Rubino – perkusja

Jan Krzeszowiec – flet *

NFM Filharmonia Wrocławska

Program:

Bedřich Smetana (1824–1884)

Wełtawa z cyklu *Moja ojczyzna* [13']

Tan Dun (1957)

Water Concerto na perkusję wodną i orkiestrę [30']

Prelude. Largo molto rubato

I. Adagio molto misterioso

II. Andante molto animato

III. Allegro molto agitato

Tōru Takemitsu (1930–1996)

*I Hear the Water Dreaming** [12']

Benjamin Britten (1913–1976)

Four Sea Interludes z opery *Peter Grimes* op. 33a [17']

I. Dawn. Lento e tranquillo

II. Sunday Morning. Allegro spiritoso

III. Moonlight. Andante comodo e rubato

IV. Storm. Presto con fuoco

Zywiotowi wody zadedykowany będzie październikowy koncert NFM Filharmonii Wrocławskiej pod batutą laureata Oscara, nagród BAFTA i Grammy – Tan Duna. Artysta ten znany jest szerokiej publiczności ze ścieżki dźwiękowej do filmu *Przyczajony tygrys, ukryty smok* Anga Lee, za którą otrzymał prestiżowe nagrody przemysłu filmowego.

Napisany w latach 1874–1879 cykl poematów symfonicznych *Moja ojczyzna* należy do największych arcydzieł muzyki programowej stworzonych w drugiej połowie XIX wieku, zaś jego autor, Bedřich Smetana, był pierwszym liczącym się na arenie międzynarodowej czeskim kompozytorem. Drugie ogniwo tego dzieła to *Wełtawa* – pełen rozmachu obraz przedstawiający słynną rzekę. Kompozytor rozpoczął pracę nad tym ogniwem 20 listopada 1874 roku, a ukończył ją już 8 grudnia tego samego roku. Smetana pozostawił komentarz, w którym opisał, co przedstawiać ma muzyka. Najpierw słyszymy więc, jak łączą się ze sobą dwa doptywy – Zimna i Ciepła Wełtawa. Rzeka płynie przez lasy i łąki, mija gospodarstwo, w którym odbywa się wesele i gdzie słychać taneczne rytmy. Następny odcinek to łagodny taniec wodnych nimf przy świetle księżyca, później rzeka mija dumne zamczyska, kotłuje się na nieistniejących już Kaskadach św. Jana, wpływa do Pragi, mija Wyszehrad, a następnie łączy się z Łabą. Chociaż w zbiorowej wyobraźni przepiękna, śpiewna melodia otwierająca ten utwór stała się egzemplifikacją romantycznej obrazowości, to artysta posłużył się tu cytatem z pewnej niezwykle popularnej siedemnastowiecznej włoskiej melodii tanecznej. Jej oryginalny tytuł to *La Mantovana* lub *Il Ballo di Mantova*, chociaż Smetana zapewne znał wersję czeską, która przybrała postać dziecięcej piosenki *Kočka leze dírou*.

Następnie wysłuchamy utworu przeznaczzonego na perkusję wodną i orkiestrę – *Water Concerto*. Jego autorem jest chiński dyrygent i kompozytor Tan Dun. Dzieło powstało na zamówienie New York Philharmonic Orchestra, a po raz pierwszy zabrzmiało w 1999 roku pod batutą ówczesnego szefa tego zespołu, urodzonego w Brzegu Kurta Masura. Artysta wykorzystał jako instrumenty solowe cztery wypełnione wodą misy, z których wydobył przeróżne zaskakujące odgłosy, wzmacnione elektronicznie. Twierdzi, że dźwięki wody są dla niego odpowiednikiem płaczu natury, lamentującej nad zanieczyszczeniem świata. W komentarzu do tego utworu chiński kompozytor powiedział: „woda jest żywiołem, którego nie da się ograniczyć. Można podzielić ląd i stwierdzić, że to są Chiny, a to Rosja, ale woda nie zna granic. Pragnę zaprezentować muzykę, której można słuchać w sposób wizualny i oglądać słuchowo. Chcę, aby było to upajające doświadczenie. Mam nadzieję, że niektórzy ludzie po wysłuchaniu tego dzieła odkryją na nowo pewne aspekty życia i rzeczy, które nas otaczają, a których nie zauważamy”.

Dzieło składa się z czterech ogniw. Otwiera je powolne *Preludium*, po którym następuje kolejna wolna część. Trzeci odcinek utrzymany jest w umiarkowanym tempie, dopiero finał charakteryzuje się wartkim tempem. Tan Dun zadedykował *Water Concerto* pamięci wybitnego japońskiego kompozytora Toru Takemitsu, tworzącego w drugiej połowie XX wieku. *I Hear the Water Dreaming* jego autorstwa to nastrojowy utwór z 1987 roku, przeznaczony na orkiestrę i flet solo. Artysta przyznał, że inspirację do napisania tego onirycznego i marzycielskiego dzieła stanowiły aborygeńskie malowidła przedstawiające stworzenie świata. Dla Aborygenów sen jest stanem, w którym można nawiązać łączność z pozostającymi w równoległej rzeczywistości mitycznymi przodkami. Kompozytor mówił: „choć proste, malowidło to pełne jest mitologicznych symboli i znaków. Całkowicie skradło ono moje serce”. Dzieło Takemitsu zawiera motyw muzyczny reprezentujący wodę, złożony z dźwięków Es – E i A i będący reprezentacją wyrazu morze (dźwięk Es symbolizuje literę S). Motyw ten pojawił się także w innych dziełach japońskiego twórcy, w których mowa jest o tym żywiole – *Toward the Sea* oraz *Rain Tree Sketch*, symbolizuje także wodę w dziele *A Flock Descends into the Pentagonal Garden*. Przy słuchaniu *I Hear the Water Dreaming* uwagę przykuwa wyśmakowana, delikatna kolorystyka, która jasno wskazuje na muzykę francuską jako źródło inspiracji.

Jako ostatnie zabrzmiały *Four Sea Interludes*, pochodzące z najśłynniejszej opery Benjamin Brittena – czyli Petera Grimesa – wystawionej po raz pierwszy w 1945 roku i uznawanej za jedną z najwybitniejszych oper XX wieku. Akcja tego dzieła rozgrywa się w rybackiej wiosce położonej na wschodnim wybrzeżu Anglii. Cztery mistrzowsko instrumentowane barwne obrazy sugestywnie przedstawiają świt, niedzielny poranek, księżycową noc i burzę na morzu. W oryginale muzyka towarzyszyć miała zmianie scenografii na estradzie, Britten uznał jednak, że ogniwa są tak udane, że zasługują na samodzielne wykonanie. Tak też się stało, a interludia prędko zyskały wielką popularność. Po raz pierwszy zabrzmiały pod batutą Brittena w wykonaniu London Philharmonic Orchestra podczas Cheltenham Music Festival tydzień po premierze samej opery.

Oskar Łapeta

NFM.WROCLAW.PL

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

Wrocław miasto spotkań

